

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 6. november 2020
(OR. en)

12525/20

Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0252(NLE)

ATO 60
CADREFIN 351

MÄRKUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Alaliste esindajate komitee

Komisjoni dok nr: 10137/18

Teema: Ettepanek: NÕUKOGU MÄÄRUS, millega kehtestatakse tuumarajatiste dekomisjoneerimise ja tuumajäätmete käitlemise sihtotstarbeline rahastamiskava ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (Euratom) nr 1368/2013

Pärast töö lõpuleviimist tuumaküsimuste töörühmas edastatakse delegatsioonidele eespool nimetatud ettepaneku puhas versioon.

2018/0252 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega kehtestatakse tuumarajatiste dekomisjoneerimise ja tuumajäätmete käitlemise sihtotstarbeline rahastamiskava ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (Euratom) nr 1368/2013

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 203,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust¹

ning arvestades järgmist:

- (1) Vastavalt Rooma deklaratsioonile² peaks ELi eelarve võimaldama tagada Euroopa turvalisust ja julgeolekut; see on tahk, mille heaks on andnud seni ja annavad edaspidi oma panuse tuumarajatiste dekomisjoneerimise programmid. Pärast tuumarajatise sulgemist seisneb peamine saavutatav soodne mõju selles, et järk-järgult väheneb kiirgusoht töötajatele, üldsusele ja keskkonnale nii asjaomastes liikmesriikides kui ka kogu ELis.

---

¹

² 27 liikmesriigi ning Euroopa Ülemkogu, Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni juhtide 25. märtsi 2017. aasta deklaratsioon
https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/fr/STATEMENT_17_767

- (2) Asjaomane sihtotstarbeline rahastamiskava võib luua täiendavat ELi lisaväärtust, kujundades võrdlustaseme, mille kohaselt käsitleda tuumaseadmete kasutuselt kõrvaldamisest tulenevaid tehnilisi probleeme ja levitada asjaomast oskusteavet. Asjaomast rahalist abi tuleks anda eelnevate hinnangute põhjal, tehes kindlaks erivajadused ja liidu lisaväärtuse eesmärgiga toetada tuumarajatiste dekomisjoneerimist ja radioaktiivsete jäätmete ohutut käitlemist.
- (3) Käesoleva määrusega hõlmatav tegevus peaks vastama kohaldatavale liidu ja siseriiklikule õigusele. Sellist rahalist abi tuleks anda erijuhtudel, piiramata põhimõtteid ja eesmäärke, mis tulenevad tuumaohutuse alastest õigusaktidest, nagu nõukogu direktiiv 2009/71/Euratom³, ja jäätmekäitluse alastest õigusaktidest, nagu nõukogu direktiiv 2011/70/Euratom⁴. Vastavalt nõukogu direktiivi 2011/70/Euratom artikli 4 lõikele 1 ja artikli 7 lõikele 1 on tekitatud kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete ohutu käitlemise, kaasa arvatud ladustamise eest lõplik vastutus liikmesriikidel.
- (4) Bulgaaria Vabariigi ja Rumeenia Euroopa Liitu vastuvõtmise tingimusi ja korda käsitleva protokoll⁵ kohaselt võttis Bulgaaria kohustuse sulgeda Kozloduy tuumaelektrijaama 1. ja 2. reaktor 31. detsembriks 2002 ning kolmas ja neljas reaktor 31. detsembriks 2006 ning need reaktorid seejärel dekomisjoneerida. Dekomisjoneerimise tagajärjel on Bulgaarial tekkinud otseste ja kaudsete kulude tõttu märkimisväärne finantskoormus. Kooskõlas oma kohustustega sulges Bulgaaria kõik asjaomased reaktorid ettenähtud tähtajaks.

---

³ Nõukogu 25. juuni 2009. aasta direktiiv 2009/71/Euratom, millega luuakse tuumaseadmete tuumaohutust käsitlev ühenduse raamistik (ELT L 172, 2.7.2009, lk 18).

⁴ Nõukogu 19. juuli 2011. aasta direktiiv 2011/70/Euratom, millega luuakse ühenduse raamistik kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete vastutustundlikuks ja ohutuks käitlemiseks (ELT L 199, 2.8.2011, lk 48).

⁵ ELT L 157, 21.6.2005, lk 29.

- (5) 2003. aasta ühinemisaktile lisatud protokoll nr 9 (Bohunice V1 tuumaelektrijaama esimese ja teise reaktori kohta Slovakkias)⁶ kohaselt võttis Slovakkia kohustuse sulgeda Bohunice V1 tuumaelektrijaama 1. reaktor 31. detsembriks 2006 ja 2. reaktor 31. detsembriks 2008 ning need reaktorid seejärel dekomisjoneerida. Dekomisjoneerimise tagajärjel on Slovakkial tekkinud otseste ja kaudsete kulude tõttu märkimisväärne finantskoormus. Kooskõlas oma kohustustega sulges Slovakkia mõlemad asjaomased reaktorid ettenähtud tähtajaks.
- (6) Kooskõlas ühinemislepingus võetud kohustustega on Bulgaaria ja Slovakkia teinud liidu abiga märkimisväärseid edusamme Kozloduy ja Bohunice V1 tuumaelektrijaama dekomisjoneerimiseks. Tööd on vaja jätkata, et dekomisjoneerimine ohutult lõpetada. Tuginedes praegustele dekomisjoneerimiskavadele, peaks dekomisjoneerimine viidama Kozloduy tuumaelektrijaamas lõpule 2030. aasta lõpuks ning Bohunice V1 tuumaelektrijaamas 2025. aastaks.
- (7) Euroopa Komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskus (JRC) asutati Euratomi asutamislepingu artikliga 8. Kõnealuse artikli kohaldamisel allkirjastati tegevuskoha lepingud ajavahemikul 1960–1962 ühenduse, Saksamaa, Belgia, Itaalia ja Madalmaade vahel. Kahel viimasel juhul anti riiklikud tuumaseadmed üle ühendusele. Uute seadmetega tuumauuringute taristu rajati nelja tegevuskohta. Mõnda neist seadmetest kasutatakse praegugi, mõni on suletud, mõni isegi rohkem kui 20 aastat tagasi ning enamik neist on iganenud.

---

⁶ ELT L 236, 23.9.2003, lk 954.

- (8) Vastavalt Euratomi asutamislepingu artiklile 8 ja kooskõlas nõukogu direktiivi 2011/70/Euratom²⁴ artikliga 7 juhib Teadusuuringute Ühiskeskus oma varasemate tuumakohustuste täitmist ja korraldab suletud tuumaseadmete dekomisjoneerimist, järgides vastavaid siseriiklikke õigusakte. Seetõttu käivitati 1999. aastal teatisega Euroopa Parlamendile ja nõukogule⁷ Teadusuuringute Ühiskeskuse tuumakäitiste dekomisjoneerimise ja tuumajäätmete käitlemise programm ning alates sellest ajast on komisjon regulaarselt esitanud ajakohastatud teavet programmi edenemise⁸ kohta.
- (9) Euroopa Komisjon on hinnanud, et parim võimalus nõukogu direktiivi 2011/70/Euratom artikli 5 lõike 1 punktis f ja artiklis 7 sätestatud nõuete täitmiseks on järgida dekomisjoneerimis- ja jäätmekäitlustegevust ühendavat strateegiat ning algatada Teadusuuringute Ühiskeskuse ja asukohaliikmesriikide vahel arutelud dekomisjoneerimise ja kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete käitlemisega seotud kohustuste võimaliku ülekandmise üle, kui komisjoni ja asukohaliikmesriigi vahel on sõlmitud vastastikune kokkulepe. Teadusuuringute Ühiskeskus peaks tagama ja säilitama piisavad vahendid, et täita oma kohustused seoses dekomisjoneerimise ning kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete käitlemise ohutusega.

---

⁷ Teadusuuringute Ühiskeskuse poolt Euratomi asutamislepingu alusel läbi viidud tuumaalasest tegevusest tulenevad varasemad kohustused – „Tuumarajatiste tegevuse lõpetamine ja jäätmekäitlus“ (KOM(1999) 114 (lõplik)).

⁸ Komisjoni teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile Tuumarajatiste dekomisjoneerimine ja jäätmekäitlus Kohustused, mis tulenevad Teadusuuringute Ühiskeskuse (JRC) Euratomi asutamislepingu kohasest tuumaenergiaalasest tegevusest, SEC(2004) 621 final. Komisjoni teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile – Tuumakäitiste dekomisjoneerimine ja radioaktiivsete jäätmete käitlemine: Teadusuuringute Ühiskeskuse Euratomi asutamislepingu kohase tegevusega seotud tuumatehnoloogiakohustuste täitmine“ (COM(2008) 903 final). Komisjoni teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile – Tuumakäitiste dekomisjoneerimine ja radioaktiivsete jäätmete käitlemine: Teadusuuringute Ühiskeskuse Euratomi asutamislepingu kohase tegevusega seotud tuumatehnoloogiakohustuste täitmine“ (COM(2013) 734 final).

- (10) Käesolev määrus vastab ajavahemikku 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2027 hõlmavas mitmeaastases finantsraamistikus kindlaks tehtud vajadustele ja selles sätestatakse rahastamispakett Bulgaarias asuva Kozloduy tuumaelektrijaama 1.–4. reaktori (Kozloduy programm) ja Slovakkias asuva Bohunice V1 tuumaelektrijaama 1. ja 2. reaktori (Bohunice programm) dekomisjoneerimise abiprogrammidele ning komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskuse enda tuumarajatiste dekomisjoneerimiseks ning kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete käitlemiseks neljas kohas: JRC-Geel Belgias, JRC-Karlsruhe Saksamaal, JRC-Ispra Itaalias ja JRC-Petten Madalmaades (JRC dekomisjoneerimise ja jäätmete käitlemise programm), mis on iga-aastase eelarvemenetluse käigus Euroopa Parlamendile ja nõukogule peamiseks juhiseks 2. detsembri 2013. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe (Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta)⁹ punkti 17 tähenduses.
- (11) Käesoleva programmi suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL, Euratom) 2018/1046 (edaspidi „finantsmäärus“). Finantsmääruses sätestatakse liidu eelarve täitmise reeglid, sealhulgas reeglid toetuste, auhindade, hangete, kaudse eelarve täitmise, rahastamisvahendite, eelarveliste tagatiste, finantsabi ja välisekspertide tasustamise kohta.

---

⁹ 2. detsembri 2013. aasta institutsioonidevaheline kokkulepe Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ja usaldusväärse finantsjuhtimise kohta (ELT C 373, 20.12.2013, lk 1).

(12) Finantsmääruse, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 883/2013,¹⁰ nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 2988/95,¹¹ nõukogu määruse (Euratom, EÜ) nr 2185/96¹² ja nõukogu määruse (EL) 2017/1939¹³ kohaselt tuleb liidu finantshuve kaitsta proportsionaalsete meetmetega, sealhulgas meetmetega, mis hõlmavad õigusnormide rikkumise, sealhulgas pettuste ärahoidmist, avastamist, kõrvaldamist ja uurimist, kaotatud, alusetult makstud või ebaõigesti kasutatud summade sissenõudmist ning asjakohasel juhul halduskaristuste kehtestamist. Eelkõige võib Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) korraldada juurdlusi, sealhulgas kohapealseid kontrole ja inspekteerimisi vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) nr 883/2013 ning nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96, et teha kindlaks, kas on esinenud pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust. Euroopa Prokuratuuril on määruse (EL) 2017/1939 kohaselt õigus uurida liidu finantshuve kahjustavaid kuritegusid, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2017/1371,¹⁴ ja esitada süüdistusi. Vastavalt finantsmäärusele peab iga isik või üksus, kes saab liidu vahendeid, tegema liidu huvide kaitsel igakülgset koostööd, andma komisjonile, OLAFile, kontrollikojale ja tõhustatud koostöös osalevate liikmesriikide puhul kooskõlas määrusega (EL) 2017/1939 Euroopa Prokuratuurile vajalikud õigused ja nõutava juurdepääsu ning tagama, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamisse, annavad samaväärsed õigused.

---

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013 Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdluste kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

¹¹ Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

¹² Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

¹³ Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

¹⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

- (13) Käesolev määrus ei piira Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaselt edaspidi toimuvate riigiabimenetluste tulemusi.
- (14) Programmile määratud assigneeringute summa ja programmitöö periood ning rahaliste vahendite jaotus meetmete vahel võidakse läbi vaadata, tuginedes vahe- ja lõpphindamisaruande tulemustele. Täiendav eelarveline paindlikkus on võimalik saavutada, paigutades vajaduse korral rahalisi vahendeid meetmete vahel ümber, prioriseerides tegevusi, mis aitavad kaasa Bulgaarias Kozloduy tuumaelektrijaama 1.–4. reaktori ja Slovakkias Bohunice V1 tuumaelektrijaama 1. ja 2. reaktori dekomisjoneerimise ja radioaktiivsete jäätmete käitlemisega seotud ohutusprobleemide lahendamisele, ilma et see piiraks muid käesoleva määruse alusel ja kooskõlas finantsmäärusega võetavaid meetmeid.
- (15) Programm peaks olema seotud ka oskusteabe loomise ja saadud kogemuste jagamisega ning käesoleva programmi raames dekomisjoneerimisprotsessi kohta saadud kogemusi tuleks liidus levitada kooskõlas ja koostoimes liidu teise asjaomase liidu programmiga Leedus toimuvate dekomisjoneerimistegevuste toetuseks, sest sellised meetmed annavad suurima liidu lisaväärtuse ning need aitavad kaasa töötajate ja muu elanikkonna ohutusele ning keskkonnakaitsele. Koostöö ulatust, toimimist ja majanduslikke aspekte tuleks üksikasjalikult kirjeldada mitmeaastases tööprogrammis ning neid võiks samuti käsitleda liikmesriikide vahelistes ja/või komisjoniga sõlmitavates kokkulepetes.

- (15a) Teadusuuringute Ühiskeskus peaks koordineeritult hõlbustama oskusteabe levitamist liidu eri sidusrühmade seas (nt tehes turuanalüüsi, vaadates läbi ja hinnates vajadusi oskusteabe järele ELis, määraates kindlaks võimalikud koostöösuunad, huvitatud sidusrühmad ja valdkonnad, kus programmi rakendamisel loodud oskusteave annaks suurimat lisaväärtust, töötades välja oskusteabe jagamise vormid). Loodud oskusteabe levitamist peaks rahastama Teadusuuringute Ühiskeskus. Iga liikmesriik võib oskusteabe levitamiseks alustada sidemete arendamist ja teabevahetust.
- (16) Käesoleva määrusega hõlmatud tuumarajatiste dekomisjoneerimisel ja radioaktiivsete jäätmete käitlemisel tuleks kasutada parimat kättesaadavat tehnilist oskusteavet ning võtta nõuetekohaselt arvesse dekomisjoneeritavate seadmete laadi ja tehnilisi omadusi, et tagada ohutus ja võimalikult suur tõhusus, võttes seejuures arvesse rahvusvahelisi parimaid tavasid.
- (17) Bulgaaria, Slovakkia ja komisjon peaksid tagama dekomisjoneerimisprotsessi edenemise tõhusa järelevalve ja kontrolli, et käesoleva määrusega eraldatavad rahalised vahendid omandaksid liidu suurima lisaväärtuse, ehkki lõplik vastutus dekomisjoneerimise eest jääb kahe asjaomase liikmesriigi kanda. See hõlmab tõhusat tulemuslikkuse mõõtmist ja vajaduse korral parandusmeetmete võtmist. Selleks tuleks luua järelevalve- ja teavitamisfunktsiooniga komitee, mille kaaseesistujateks on komisjoni ja asjaomase liikmesriigi esindajad. Samuti abistab JRC dekomisjoneerimise ja jäätmete käitlemise programmi komisjoni määratud liikmesriikide sõltumatute ekspertide rühm.
- (18) Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe punktidele 22 ja 23 tuleks käesolevat programmi hinnata teabe põhjal, mis on kogutud seirenormide alusel, samal ajal vältides eelkõige liikmesriikidele langevat halduskoormust ja ülereguleerimist. Seirenormid peaksid asjakohasel juhul sisaldama ka mõõdetavaid näitajaid, mille alusel saab hinnata programmi mõju kohapeal.

- (19) Nii Kozloduy programmi kui ka Bohunice programmi meetmeid tuleks käsitleda vastavalt kas Bulgaaria või Slovakkia poolt nõukogu määruse 2013/1368/Euratom kohaselt esitatud dekomisjoneerimiskava raames. Kõnealustes kavades on kindlaks määratud programmide ulatus, dekomisjoneerimise lõppseis ja lõpptähtpäevad; neis on sätestatud dekomisjoneerimismeetmed, asjaomane ajakava, kulud ja vajalikud inimressursid.
- (20) Kozloduy programmi ja Bohunice programmi raames võetavad meetmed tuleks ellu viia liidu ning vastavalt Bulgaaria ja Slovakkia ühisel finantseerimisel kooskõlas varasemate programmide raames kehtestatud kaasrahastamise tavaga.
- (21) Nõukogu määrus (Euratom) nr 1368/2013¹⁵ tuleks tunnistada kehtetuks.
- (22) Nõuetekohaselt on arvesse võetud Euroopa Kontrollikoja eriaruannet nr 22/2016 „ELi tuumarajatiste dekomisjoneerimise abiprogrammid Leedus, Bulgaarias ja Slovakkias: alates 2011. aastast on tehtud mõningaid edusamme, kuid oluliste probleemide lahendamine seisab veel ees“.
- (23) Selleks et tagada käesoleva määruse artikli 3 rakendamiseks ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011¹⁶.

---

¹⁵ Nõukogu 13. detsembri 2013. aasta määrus (Euratom) nr 1368/2013 liidu toetuse kohta tuumarajatiste dekomisjoneerimise abiprogrammidele Bulgaarias ja Slovakkias ning millega tunnistatakse kehtetuks määrused (Euratom) nr 549/2007 ja (Euratom) nr 647/2010 (ELT L 346, 20.12.2013, lk 1).

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

(24) Käesoleva määruse suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 322 alusel vastu võetud horisontaalseid finantsreegleid. Need reeglid on sätestatud finantsmääruses ning nendega määratakse eelkõige kindlaks menetlus eelarve kehtestamiseks ja selle täitmiseks toetuste, hangete, auhindade ja kaudse eelarve täitmise kaudu ning nähakse ette finantsjuhtimises osalejate vastutuse kontroll. [ELi toimimise lepingu artikli 322 kohaselt vastu võetud reeglites on käsitletud ka liidu eelarve kaitsmist juhul, kui liikmesriikides esineb üldisi puudusi õigusriigi toimimises, sest õigusriigi põhimõtte austamine on usaldusväärse finantsjuhtimise ja tulemusliku ELi-poolse rahastamise oluline eeltingimus].

(25) *(välja jäetud)*

(26) Käesoleva määrusega ette nähtud rahastamisliikide ja eelarve täitmise viiside valikul tuleks lähtuda nende võimest saavutada meetmete erieesmärke ja anda tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrollidega seotud kulusid, halduskoormust ja eeldatavat nõuete täitmata jätmisega seotud riski. See peaks hõlmama kindlasummaliste maksete, ühtsete määrade ja ühikuhindade kasutamise kaalumist ning finantsmääruse artikli [125(lõike 1)] kohaste kuludega mitteseotud rahastamisvahendite kasutamist,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva määrusega kehtestatakse ajavahemikuks 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2027 sihtotstarbeline rahastamiskava „Tuumarajatiste dekomisjoneerimise ja tuumajäätmete käitlemise programm“ (edaspidi „programm“), mille keskmes on praeguse seisuga järgi kindlaks tehtud vajadused. Programmiga toetatakse:

- a) Bulgaarias asuva Kozloduy tuumaelektrijaama 1.–4. reaktori (Kozloduy programm) ja Slovakkias asuva Bohunice V1 tuumaelektrijaama 1. ja 2. reaktori (Bohunice programm) ohutut dekomisjoneerimist, kaasa arvatud radioaktiivsete jäätmete käitlemist, kooskõlas vastavas dekomisjoneerimiskavas kindlaksmääratud vajadustega, ning
- b) Teadusuuringute Ühiskeskuse asukohtades Belgias (JRC-Geel), Saksamaal (JRC-Karlsruhe), Itaalias (JRC-Ispra) ja Madalmaades (JRC-Petten) asuvate komisjoni enda tuumarajatiste dekomisjoneerimisprotsessi elluviimist ja radioaktiivsete jäätmete käitlemist (JRC dekomisjoneerimise ja jäätmete käitlemise programm).

Selles sätestatakse programmi eesmärgid, eelarve aastateks 2021–2027, liidupoolse rahastamise vormid ja sellise rahastamise reeglid.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „dekomisjoneerimine“ – siseriikliku õiguse kohased haldus- ja tehnilised meetmed, mis võimaldavad tuumarajatise reguleerivast kontrollist kas osaliselt või täielikult vabastamist ning mille eesmärk on tagada pikaajaline üldsuse ja keskkonna kaitse jääkradionukliidide taseme alandamisega materjalides ja rajatise asukohas;
- 2) „dekomisjoneerimiskava“ – dokument, mis sisaldab üksikasjalikku teavet kavandatud dekomisjoneerimise kohta ning mis hõlmab järgmist: valitud dekomisjoneerimisstrateegia; dekomisjoneerimismeetmete ajakava, liik ja järjekord; kasutatav jäätmekäitlusstrateegia, sealhulgas kontrollimine ja heakskiitmine; kavandatud lõppseis; dekomisjoneerimisel tekkinud jäätmete ladustamine ja kõrvaldamine; dekomisjoneerimise ajakava; hinnangulised kulud dekomisjoneerimise lõpuleviimiseks; ning eesmärgid, eeldatavad tulemused, vaheeesmärgid, kavandatud tähtajad ja vastavad tulemuslikkuse põhinäitajad, sealhulgas vajaduse korral saavutatud väärtusel põhinevad näitajad. Programmi valmistab ette tuumaseadme loa omaja ja programmi võetakse arvesse mitmeaastase finantsraamistiku töökavades;
- 3) „Bohunice programm“ – programmi osa, milles käsitletakse Jaslovské Bohunices (Slovakkias) asuva Bohunice V1 tuumaelektrijaama 1. ja 2. reaktori dekomisjoneerimist;
- 4) „Kozloduy programm“ – programmi osa, milles käsitletakse Kozloduys (Bulgaarias) asuva Kozloduy tuumaelektrijaama 1.–4. reaktori dekomisjoneerimist;

- 5) „JRC dekomisjoneerimise ja jäätmete käitlemise programm“ – programmi osa, mis puudutab komisjoni enda tuumarajatiste dekomisjoneerimist ja radioaktiivsete jäätmete käitlemist Teadusuuringute Ühiskeskuse tegevuskohtades Belgias (JRC-Geel), Saksamaal (JRC-Karlsruhe), Itaalias (JRC-Ispra) ja Madalmaades (JRC-Petten).

Artikkel 3

Programmi eesmärgid

1. Programmi üldeesmärk on tagada tuumaseadmete dekomisjoneerimise ja radioaktiivsete jäätmete käitlemise rahastamine vastavalt kindlakstehtud vajadustele.
2. Võttes aluseks vajadused, mida praegu ajavahemikuks 2021–2027 prognoositakse, on programmil eelkõige järgmised eesmärgid:
  - a) abistada Bulgaariat ja Slovakkia Kozloduy dekomisjoneerimisprogrammi ja Bohunice dekomisjoneerimisprogrammi rakendamisel, sealhulgas radioaktiivsete jäätmete käitlemisel ja ladustamisel, kooskõlas vastavas dekomisjoneerimiskavas kindlaks määratud vajadustega, pöörates erilist tähelepanu nende ohutusprobleemide lahendamisele; ning
  - b) toetada JRC dekomisjoneerimise ja radioaktiivsete jäätmete käitlemise programmi; luua programmi käigus oskusteavet tuumarajatiste dekomisjoneerimise protsessi ja dekomisjoneerimistegevusest tulenevate radioaktiivsete jäätmete käitlemise kohta.
3. Programmi erieesmärgid on järgmised:
  - a) viia läbi vastavates dekomisjoneerimiskavades sisalduvad tegevused, Kozloduy ja Bohunice reaktorite, sealhulgas seotud süsteemide, struktuuride ja komponentide, abihoonete, demonteerimine ja saastest puhastamine, radioaktiivsete jäätmete ohutu käitlemine kooskõlas vastavates dekomisjoneerimiskavades kindlaks määratud vajadustega, inimressursside toetamine ning nende regulatiivsest kontrollist vabastamise taotlemine;

- b) toetada dekomisjoneerimiskava ja viia kooskõlas asukohaliikmesriigi õigusaktidega läbi tegevusi komisjoni enda tuumarajatiste demonteerimiseks ja saastest puhastamiseks Teadusuuringute Ühiskeskuse asukohtades ja seonduvate radioaktiivsete jäätmete ohutuks käitlemiseks ning vajaduse korral valmistada ette seonduvate tuumakohustuste võimalik ülekandmine Teadusuuringute Ühiskeskuselt asukohaliikmesriikidele. Ühtki asukohaliikmesriiki ei kohustata neid kohustusi üle võtma ning kohustuste ülekandmine toimub komisjoni ja asukohaliikmesriikide vastastikusel kahepoolsel kokkuleppel. Selles vastastikusel kahepoolses kokkuleppes nähakse ette, et kõik Teadusuuringute Ühiskeskuse asukohtades asuvate komisjoni tuumarajatiste dekomisjoneerimise ja sellega seotud radioaktiivsete jäätmete ladustamise kulud kannab liit ning et see tegevus on täielikult kooskõlas nõukogu direktiiviga 2011/70/Euratom¹⁷;
- c) Teadusuuringute Ühiskeskuse puhul arendada sidemeid ja teabevahetust liidu sidusrühmade vahel tuumarajatiste dekomisjoneerimise valdkonnas, et tagada oskusteabe ja omandatud kogemuste levitamine kõikides asjakohastes valdkondades, nagu teadusuuringud ja innovatsioon, reguleerimine ja koolitus, ning arendada võimalikku liidu koostoimet.
4. Erieesmärkide üksikasjalik kirjeldus on esitatud I, II ja III lisa. Vastavalt artiklis 10 osutatud hinnangule võib komisjon kooskõlas artikli 12 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega muuta rakendusaktidega I ja II lisa.

---

¹⁷ Nõukogu 19. juuli 2011. aasta direktiiv 2011/70/Euratom, millega luuakse ühenduse raamistik kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete vastutustundlikuks ja ohutuks käitlemiseks (ELT L 199, 2.8.2011, lk 48–56).

Artikkel 4

Eelarve

1. Programmi rakendamise rahastamispakett ajavahemikul 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2027 on 466 000 000 eurot jooksevhindades.
2. Lõikes 1 esitatud summa jaotatakse järgmiste kulukategooriate vahel:
  - a) 63 000 000 eurot Kozloduy programmi meetmetele;
  - b) 55 000 000 eurot Bohunice programmi meetmetele;
  - c) 348 000 000 eurot JRC dekomisjoneerimise ja jäätmete käitlemise programmi meetmetele, sealhulgas meetmetele artikli 3 lõike 3 punktis c kindlaks määratud erieesmärgi saavutamiseks.
3. Eelarveline paindlikkus on võimalik saavutada rahaliste vahendite ümberjaotamisega programmi meetmete vahel pärast artiklis 10 osutatud hindamisi ja kooskõlas finantsmäärusega, seades prioriteediks meetmed, mis aitavad lahendada dekomisjoneerimise ja radioaktiivsete jäätmete käitlemisega seotud ohutusprobleeme.
4. Lõikes 1 nimetatud summat võib kasutada programmi rakendamiseks koostatud vastavates dekomisjoneerimiskavades sisalduvate tegevustega seotud kulude katmiseks, näiteks ettevalmistus-, järelevalve-, kontrolli-, auditeerimis- ja hindamistoiminguteks, sealhulgas ettevõtte infotehnoloogiasüsteemide jaoks.
5. Pikemalt kui ühe eelarveaasta vältel toimuva tegevusega kaasnevad eelarvelised kulukohustused võib jagada aastasteks osamakseteks mitmele aastale.

Artikkel 4a

Oskusteabe levitamine

1. Programmi rakendamise käigus loodud oskusteavet levitatakse liidu tasandil.
2. Lõikes 1 osutatud tegevuse täitmiseks võetavaid meetmeid rahastatakse JRC dekomisjoneerimise ja jäätmete käitlemise programmi raames. Oskusteabe struktureerimist ja liikmesriikidele levitamist koordineerib Teadusuuringute Ühiskeskus.
3. Oskusteabe levitamise protsessi käsitletakse ja see formuleeritakse artiklis 8 osutatud tööprogrammis.

Artikkel 5

Liidu rahaliste vahendite rakendamine ja vormid

1. Programmi rakendatakse otsese eelarve täitmise korras vastavalt finantsmäärusele või kaudse eelarve täitmise korras koostöös finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punktis c osutatud asutustega.
2. Programmist võib anda rahalisi toetusi ükskõik millises finantsmääruses sätestatud vormis.

Artikkel 6

Rahastamiskõlblikud meetmed

Rahastamiskõlblikud on üksnes käesoleva määruse artiklis 3 osutatud ning I, II ja III lisas kirjeldatud meetmed.

Artikkel 7

Kaasrahastamismäärad

Ilma et see piiraks finantsmääruse artikli 190 lõike 1 kohaldamist, ei tohi artiklis 4 osutatud ajavahemikul kohaldatav liidu kaasrahastamise maksimummäär Kozloduy programmi puhul ületada 50 % ja Bohunice programmi puhul 50 %. Ülejäänud kaasrahastamise tagavad vastavalt Bulgaaria ja Slovakkia. Oskusteabe levitamiseks vajalikke tegevusi, millele on osutatud artiklis 4a, rahastab 100 % ulatuses liit.

Artikkel 8

Tööprogrammid

1. Nii Kozloduy programmi kui ka Bohunice programmi rakendatakse finantsmääruse artiklis 110 osutatud mitmeaastaste tööprogrammide kaudu.
  - 1a. Mitmeaastane tööprogramm võetakse vastu artikli 12 lõikes 2 sätestatud korras.
2. Teadusuuringute Ühiskeskuse dekomisjoneerimis- ja jäätmekäitlusprogrammi täidetakse mitmeaastaste tööprogrammidega vastavalt komisjoni otsuse 96/282/Euratom (Teadusuuringute Ühiskeskuse ümberkorraldamise kohta) artiklile 4.
  - 2a. Lõigetes 1 ja 2 osutatud mitmeaastased tööprogrammid kajastavad dekomisjoneerimiskavasid, mis on programmi järelevalve ja hindamise aluseks.
3. Lõigetes 1 ja 2 osutatud mitmeaastastes tööprogrammides täpsustatakse praegune olukord, eesmärgid, oodatavad tulemused, asjaomased tulemusnäitajad ja rahaliste vahendite kasutamise ajakava ning määratakse kindlaks oskusteabe levitamise üksikasjad.

Artikkel 9

Järelevalve ja aruandlus

1. Näitajad, millega kajastatakse programmi edusamme artiklis 3 sätestatud eesmärkide saavutamisel, on esitatud IV lisas.
2. Tulemusaruannete süsteemiga tagatakse, et programmi rakendamise ja tulemuste järelevalveks vajalikke andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigel ajal. Selleks kehtestatakse liidu vahendite saajatele ja, kui see on asjakohane, liikmesriikidele aruandlusnõuded, mis on proportsionaalsed kogumaksumuse ja programmiga seotud riskidega.
3. Iga aasta lõpus koostab komisjon aruande, mis käsitleb varasematel aastatel tehtud tööd, sealhulgas hangetest tulenenud meetmete osakaalu, ja esitab selle Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Artikkel 10

Hindamine

1. Hindamised tehakse piisavalt aegsasti, et nende tulemusi saaks kasutada otsustamisprotsessis.
2. Programmi vahehindamine toimub siis, kui programmi rakendamise kohta on saadaval piisavalt teavet, ent mitte hiljem kui neli aastat pärast artiklis 1 osutatud ajavahemiku algust. Vahehindamisel käsitletakse ka artiklis 8 kirjeldatud mitmeaastase tööprogrammi muutmise ulatust.
3. Käesoleva programmi lõpetamisel, kuid hiljemalt viie aasta möödumisel artiklis 1 täpsustatud ajavahemiku lõppemisest, koostab komisjon programmi lõpphindangu.
4. Komisjon edastab vahehindamise tulemused koos oma märkustega Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Artikkel 11

Auditid

Auditid liidu rahalise toetuse kasutamise kohta, mille on teinud isikud või üksused, sh muud kui need, kes on saanud selleks volitused liidu institutsioonidelt või asutustelt, on aluseks finantsmääruse artikli 127 kohasele üldisele kindlusele.

Artikkel 12

Komitee

1. Komisjoni abistab komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Kui komitee arvamus saadakse kirjaliku menetlusega, lõpetatakse nimetatud menetlus ilma tulemust saavutamata, kui arvamuse esitamisele ettenähtud tähtaja jooksul komitee eesistuja nii otsustab või kui komitee liikmete enamus seda taotleb.

Artikkel 13

Teave, teavitamine ja avalikustamine

1. Liidu rahaliste vahendite saajad tunnistavad liidu rahaliste vahendite päritolu ja tagavad liidu rahastamise nähtavuse (eriti meetmete ja nende tulemuste tutvustamisel), andes eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele, selle kohta sidusat, tulemuslikku ja proportsionaalset suunatud teavet.
2. Komisjon rakendab programmi ning selle meetmete ja tulemustega seotud teabe- ja teavitamismeetmeid. Programmile eraldatud rahalised vahendid aitavad samuti tutvustada liidu poliitilisi prioriteete niivõrd, kuivõrd need on seotud artiklis 3 osutatud eesmärkidega.

Artikkel 14

Kehtetuks tunnistamine

Määrus (Euratom) nr 1368/2013 tunnistatakse kehtetuks.

Artikkel 15

Üleminekusätted

1. Käesolev määrus ei mõjuta nende meetmete jätkamist või muutmist, mis on algatatud määruse (Euratom) nr 1368/2013 alusel, mille kohaldamist nende meetmete suhtes jätkatakse kuni nende lõpetamiseni.
2. Programmi rahastamispaketist võib katta ka tehnilise ja haldusabi kulud, mis on vajalikud selleks, et tagada üleminek Kozloduy ja Bohunice programmide ja määruse (Euratom) nr 1368/2013 alusel vastu võetud meetmete vahel.
3. Vajaduse korral võib kanda eelarvesse assigneeringuid ka pärast 2027. aastat käesoleva määruse artikli 4 lõikega 3 ette nähtud kulude katmiseks, et oleks võimalik hallata meetmeid, mis ei ole 31. detsembriks 2027 veel lõpule viidud.

Artikkel 16

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2021.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Nõukogu nimel

eesistuja

---

1. Kozloduy programmi peamine üldeesmärk on aidata Bulgaarial lahendada ohutusalaseid probleeme Kozloduy tuumaelektrijaama 1.–4. reaktori dekomisjoneerimisel. Peamised ohutusprobleemid, mida tuleb programmis käsitleda, on järgmised:
  - a) reaktorite hoonete ja osade demonteerimine ja saastest puhastamine kooskõlas dekomisjoneerimiskavadega; programmi edusamme mõõdetakse eemaldatud materjalide koguse ja liikide ning omandatud väärtuse alusel;
  - b) dekomisjoneerimise ohutu haldamine ja radioaktiivsete jäätmete ohutu käitlemine kooskõlas vastavas dekomisjoneerimiskavas kindlaksmääratud vajadustega, aktiivsed materjalid ja demonteerimismaterjalid, sealhulgas nende saastest puhastamine kuni vaheladustamiseni või kõrvaldamiseni (sõltuvalt jäätmekategooriast), vajaduse korral jäätmete ja materjali käitlemise taristu rajamine. See eesmärk tuleb saavutada kooskõlas dekomisjoneerimiskavaga ja vajaliku radioaktiivsete jäätmete käitlemisega; edusamme mõõdetakse reguleeriva kontrolli alt vabastatud materjali koguse ja liigi, ohutult ladustatud või kõrvaldatud jäätmete koguse ning saavutatud väärtuse alusel;
  - c) kiirgusohu jätkuv vähendamine; seda eesmärki mõõdetakse meetmete ja rajatise ohutushinnangute abil, tehes kindlaks võimaliku kokkupuute tekkimise viisid ja hinnates kokkupuute tõenäosust ja ulatust. Kozloduy programmi järgi kavandatakse rajatis vabastada reguleerivast kontrollist tasemeni, mis vastab õiguses kehtestatud vaba ringluse tasemele, 2030. aastaks.
2. Lisaks programmi peamisele üldeesmärgile on oluline suurendada programmist tulenevat ELi lisandväärtust, aidates kaasa tuumarajatiste dekomisjoneerimise kohta saadud (programmi raames loodud) oskusteabe laialdasele levitamisele kõigis ELi liikmesriikides. Rahastamisperioodil, mis algab 2021. aastast, tuleb programmiga saavutada järgmine:

- a) sidemete arendamine ja kogemuste vahetamine ELi tuumaalase dekomisjoneerimise sidusrühmadega (nt liikmesriigid, ohutusasutused, kommunaalteenustajad ja dekomisjoneerimisteenustajad);
- b) dokumenteerida evidentne oskusteave dekomisjoneerimise ja jäätmekäitluse korraldamise ja juhtimise parimate tavade kohta, ning tehniliste probleemide ja dekomisjoneerimisprotsesside kohta nii operatiiv- kui ka organisatsioonilisel tasandil, ning teha see oskusteave mitmekülgse teadmussiirde kaudu kättesaadavaks, et arendada ELi võimalikku sünergiat.

Nimetatud tegevusi saab liit rahastada 100 % ulatuses.

Edusamme mõõdetakse loodud oskusteabetoote arvu järgi.

3. Käesoleva määruse artikli 4 lõikes 1 kindlaks määratud rahastamispakett ei hõlma kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete lõppladustamist sügavates geoloogilistes kihtides asuvas hoidlas ega nende ettevalmistamist.

1. Bohunice programmi peamine üldeesmärk on aidata Slovakkial lahendada ohutusalaseid probleeme Bohunice V1 tuumaelektrijaama 1. ja 2. reaktori dekomisjoneerimisel. Peamised ohutusprobleemid, mida tuleb programmis käsitleda, on järgmised:
  - a) reaktorite hoonete ja osade demonteerimine ja saastest puhastamine kooskõlas dekomisjoneerimiskavadega; programmi edusamme mõõdetakse eemaldatud materjalide koguse ja liikide ning omandatud väärtuse alusel;
  - b) dekomisjoneerimise ohutu haldamine ja radioaktiivsete jäätmete ohutu käitlemine kooskõlas vastavas dekomisjoneerimiskavas kindlaksmääratud vajadustega, aktiivsed materjalid ja demonteerimismaterjalid, sealhulgas nende saastest puhastamine kuni vaheladustamiseni või kõrvaldamiseni (sõltuvalt jäätmekategooriast), sealhulgas vajaduse korral jäätmete ja materjali käitlemise taristu rajamine. See eesmärk tuleb saavutada kooskõlas dekomisjoneerimiskavaga ja vajaliku radioaktiivsete jäätmete käitlemisega; edusamme mõõdetakse reguleeriva kontrolli alt vabastatud materjali koguse ja liigi, ohutult ladustatud või kõrvaldatud jäätmete koguse ning saavutatud väärtuse alusel;
  - c) kiirgusohu jätkuv vähendamine; seda eesmärki mõõdetakse meetmete ja rajatise ohutushinnangute abil, tehes kindlaks võimaliku kokkupuute tekkimise viisid ja hinnates kokkupuute tõenäosust ja ulatust. Bohunice programmi järgi kavandatakse rajatis vabastada reguleerivast kontrollist tasemeni, mis vastab õiguses kehtestatud vaba ringluse tasemele, 2025. aastaks.
2. Lisaks programmide peamisele üldeesmärgile on oluline suurendada programmist tulenevat ELi lisaväärtust, aidates kaasa tuumarajatiste dekomisjoneerimise kohta saadud (programmi raames loodud) oskusteabe laialdasele levitamisele kõigis ELi liikmesriikides. Rahastamisperioodil, mis algab 2021. aastast, tuleb programmiga saavutada järgmine:
  - a) sidemete arendamine ja kogemuste vahetamine ELi tuumalase dekomisjoneerimise sidusrühmadega (nt liikmesriigid, ohutuasutused, kommunaalettevõtjad ja dekomisjoneerimisettevõtjad);

- b) dekomisjoneerimist ja jäätmekäitluse korraldamist ning juhtimisalaseid parimaid tavasid puudutava ning tehnilisi probleeme ja dekomisjoneerimisprotsesse, nii operatiiv- kui ka organisatsioonilisel tasandil, puudutava evidentse oskusteabe dokumenteerimine ning selle oskusteabe mitmekülgse teadmussiirde kaudu kättesaadavaks tegemine, et arendada ELi võimalikku sünergiat.

Nimetatud tegevusi saab liit rahastada 100 % ulatuses.

Edusamme mõõdetakse loodud oskusteabetoodete arvu järgi.

3. Käesoleva määruse artikli 4 lõikes 1 osutatud rahastamispakett ei hõlma kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete lõppladustamist sügavates geoloogilistes kihtides asuvas hoidlas ega nende ettevalmistamist.

---

1. Teadusuuringute Ühiskeskuse programmi peamine üldeesmärk on jätkata dekomisjoneerimist komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskuse tuumaseadmete neljas asukohas: Geelis Belgias, Karlsruhe Saksamaal, Ispras Itaalias ja Pettenis Madalmaades, ning käidelda kasutatud tuumkütust, tuumamaterjali ja radioaktiivseid jäätmeid ohutul viisil. Lisaks programmi peamisele üldisele eesmärgile on oluline suurendada ELi lisaväärtust, levitades tuumarajatiste dekomisjoneerimise kohta saadud (programmi raames loodud) oskusteavet laialdaselt kõigis ELi liikmesriikides. Kõnealuse programmi raames rahastatud meetmetega tuleb aastatel 2021–2027 saavutada järgmine:

1.1. kõikides asukohtades:

- a) radioaktiivsete jäätmete, tuumamaterjali ja kasutatud tuumkütuse ohutu käitlemine;
- b) dekomisjoneerimise ja jäätmekäitlusega seotud kohustuste komisjoniga sõlmitud kahepoolse vastastikuse kokkuleppe alusel asukohaliikmesriigile üleandmise võimaluste uurimine ja arendamine;
- c) sidemete arendamine ja kogemuste vahetamine ELi tuumaalase dekomisjoneerimise sidusrühmadega (nt liikmesriigid, ohutuasutused, kommunaalettevõtjad ja dekomisjoneerimisettevõtjad);
- d) dekomisjoneerimist ja jäätmekäitluse korraldamist ning juhtimisalaseid parimaid tavasid puudutava ning tehnilisi probleeme ja dekomisjoneerimisprotsesse, nii operatiiv- kui ka organisatsioonilisel tasandil, puudutava evidentse oskusteabe dokumenteerimine ning selle oskusteabe mitmekülgse teadmussiirde kaudu kättesaadavaks tegemine, et arendada ELi võimalikku sünergiat.

1.2. JRC-Ispras (sõltuvalt sellest, kuidas saadakse asjakohased load Itaalia ohutusasutustelt), kooskõlas siseriikliku õigusega:

- a) nn endisaegsete jäätmete kogumine, töötlemine ja ohutu ladustamine;
- b) tuumamaterjali ja kasutatud tuumkütuse kogumine, töötlemine ja ohutu ladustamine;
- c) suletud tuumarajatiste dekomisjoneerimine;

JRC-Karlsruhes (sõltuvalt sellest, kuidas saadakse asjakohased load Saksamaa ohutusasutustelt), kooskõlas siseriikliku õigusega:

- d) vananenud seadmete dekomisjoneerimine;
- e) radioaktiivsete jäätmete, tuumamaterjali ja kasutatud tuumkütuse koguse miinimumini viimine;
- f) suletud rajatiste dekomisjoneerimine ja seonduvate radioaktiivsete jäätmete ladustamine;
- g) ehitise osade dekomisjoneerimise ettevalmistavad sammud.

1.3. JRC-Pettenis (sõltuvalt sellest, kuidas saadakse asjakohased load Madalmaade ohutusasutustelt), kooskõlas siseriikliku õigusega:

- a) radioaktiivsete jäätmete, tuumamaterjali ja kasutatud tuumkütuse koguse miinimumini viimine;
- a1) nn endisaegsete radioaktiivsete jäätmete kogumine, töötlemine ja ohutu käitlemine;
- b) tihevooreaktori dekomisjoneerimise ettevalmistavad sammud;
- b1) tihevooreaktori rajatiste dekomisjoneerimine ja seonduvate radioaktiivsete jäätmete ohutu käitlemine.

1.4. JRC-Geelis (sõltuvalt sellest, kuidas saadakse asjakohased load Belgia ohutusasutustelt), kooskõlas siseriikliku õigusega:

- a) vananenud seadmete dekomisjoneerimine;
- b) radioaktiivsete jäätmete ja tuumamaterjali koguse miinimumini viimine;
- c) ehitise osade dekomisjoneerimise ettevalmistavad sammud.

Edusamme mõõdetakse, nagu see on asjakohane, kas ohutult ladustatud või kõrvaldatud jäätmete koguse ja liikide, ohutult ladustatud või kõrvaldatud tuumamaterjalide ja kasutatud kütuse koguse ja liikide või eemaldatud materjalide koguse ja liikide alusel. Programmi edenemist tuleb üldiselt mõõta eeldatavate tulemuste, vahe-eesmärkide, kavandatud tähtaegade ja vastavate tulemuslikkuse põhinäitajate, sealhulgas vajaduse korral saavutatud väärtusel põhinevate näitajate alusel.

2. Lisaks programmi peamisele üldisele eesmärgile on oluline suurendada ELi lisaväärtust, levitades tuumarajatiste dekomisjoneerimise kohta saadud (programmi raames loodud) oskusteavet laialdaselt kõigis ELi liikmesriikides. Rahastamisperioodil, mis algab 2021. aastast, tuleb programmiga saavutada järgmine:

2.1. sidemete arendamine ja kogemuste vahetamine ELi tuumaalase dekomisjoneerimise sidusrühmadega (nt liikmesriigid, ohutusasutused, kommunaalettevõtjad ja dekomisjoneerimisetevõtjad);

2.2. dokumenteerida evidentne oskusteave dekomisjoneerimise ja jäätmekäitluse korraldamise ja juhtimise parimate tavade kohta, ning tehniliste probleemide ja dekomisjoneerimisprotsesside kohta nii operatiiv- kui ka organisatsioonilisel tasandil, ning teha see oskusteave mitmekülgse teadmussiirde kaudu kättesaadavaks, et arendada ELi võimalikku sünergiat.

Edusamme mõõdetakse loodud oskusteabete arv ja nende teavitustegevuses kasutamise järgi.

3. Programm hõlmab kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete ladustamist sügavates geoloogilistes kihtides asuvasse hoidlasse, nagu on ette nähtud nõukogu direktiiviga 2011/70/Euratom.

Näitajad

- 1) Radioaktiivsete jäätmete käitlemine:
  - a) ohutult ladustatud või kõrvaldatud jäätmete kogus ja liik koos iga-aastaste eesmärkidega liikide kaupa, mis vastavad programmi vahe-eesmärkidele.

- 2) demonteerimine ja saastest puhastamine:
  - a) eemaldatud materjalide kogus ja liik koos iga-aastaste eesmärkidega liikide kaupa, mis vastavad programmi vahe-eesmärkidele.
